

Nro.

MAGYAR MERKUR

I 789-dik éftendőben.

A' Róm. Csász. és Apost. Kir. Fels. különös engedelmével.

Szombaton Kis-Afzszony-havának 1 Napján.

Hadi dolgok.

A jó reménységben, hogy *Laudon* Fő Vezér e most bé-állott hónapban *Szerem* Vármegyébe fog menni, még most sem hagytak-fel az ottan táborozó seregek; az új parantsolatok szerént nem vészten más útát az eleség hordása, hanem tsak félbe marad addig míg ujjabb parantsolatok fognak következni. A Fő Vezér, a mint mondják, tsak éppen ő Felségének válafzszát várja a Bétsbe küldött plánumjára. Azok a hajó hidak, mellyek *Ogutsánnál* és az *Ó Gradiskai* alsó városnál állottak, *Sabatz* felé indítottak. Az ímént múlt hónapnak 21-dikén minden Generálifok a Fő Vezérnél voltak öfzve gyülekezve, de leg-kiffebb rendelések sem tétettek-meg, mellyekből valami bizonyost lehetne ki-hozni. — A Német Batalljonokbul nem 7, hanem 10 Batalljonok maradtak

N N N

Szerem Vármegyében, mellyek Ó *Bánoutza* és *Belega* között táboroznak. Azomban mind a két felekezetet szorosan bé-telleyesítik a fegyver-szünetet, ambár annak ideje nintsen meg-határozva, de ha egyik vagy a másik le-akar mondani róla 10 napokkal elébb, hogy sem az ellenségeskedéshez fog, szükség hogy a másik felekezetnek meg-jelentse. A *Belgrádi* Bafa azzal látfzik barátságos indulatjáról bizonyoságot adni, hogy a haratsnak (adónak) bé-fzedését keményen meg-tiltotta a *Sabatzi* kerületben. Ez által ezen kerületnek falusi lakossai menttek az ellenséges bántáfoktul. A *Seráfkir* *Abdy* Basáról mondják, hogy 10 ezer emberrel *Niszfzáról* meg-indult *Jagodinra*, hogy ha ostromra menne a dolog, a várat fel-szabadithassa. — Kevés napok előtt levél hozaték *Belgrádbul* *De Linny* Fejedelemhez, mellynek foglalatja még esméretlen *Zimonymak* erőfitésén mind szüntelen foly a munka.

Bánáti hírek. A Fő Vezér *Haddik* Gróf annyira meg-épült 7 hetekig tartott betegségébül, hogy az elmúlt hónapnak 19-dikén leg-először jelent-meg nyilván az ő nagy sátorában, midőn a' parantsolatot adná-ki. — Az *Orsovánál* álló ellenség, azolta hogy a *Dunának* bal partjáról el-üzettetett, többé azon a tájékon nem jelenik-meg. Az *Orsovai* Bafa még máig sem állott a fegyver szünetre. *Orsovánál* 60 ellenséges sajkák állanak a *Dunán*. — Jul. 16-dikán 400 lovas *Törökök* ütöttek a *Döplitzi* szélső őrizetünkre, de *Vétsei* *Generális* *Ur* segítségre menvén, el-üzte azokat. Az *Erdödy* *Húszárok* közzül 7-en ölettettek-meg és 200-an kaptak sebet; az ellenség 30 holtakat hagyott a tsata-piatzon.

A' Fő Vezér *Haddik* Grófnak vezérsége alatt lévő nagy seregnek ez a' tökéletes lajstroma. Az egész hadi nép 6 seregekre vagyon fel-osztva, mellyek a

meg-

meg-érkezett 17 német Batalljonokkal 66 $\frac{1}{3}$ Batalljon Gyalogságbul és 45 $\frac{1}{2}$ Divizio Lovafságbul áll. — 1] A' Hadi Szerek Fő Vezérjének *Klerfő* Gróf Urnak vezérlése alatt a' *Karanszebesi* táborban állanak: 3 Batalljon Gyalogság De Vinz Regementjébül, 1 Bat. Eszterházy Miklósébul a' Generális - Strázsamester *Dalton* Ur alatt; 3 Német Bat. 1 Bat. Alvintzy az öregbik *Venkháim* G. S. alatt; 3 Divizio Vürtemberg Drago nyosai és 1 Div. Erdödy Húszárok *Fábry* G. S. Ur alatt. *Kornianál* *Hutten* G. S. Ur alatt vagynak 2 Bat. Eszterházy Miklos Reg. és 2 Div. Erdödy Húszárok. *Mihálydinál* *Vétsey* G. S. Ur alatt 2 Német Bat. 1 Div. Erdödy Húszárok, 1 Bat. az Oláh Illyriai Végvidéki Reg., 2 Kompániák Bránovátzky szabad seregébül.

2] A' F. V. H. *Váldek* Fejedelemnek komendója alatt vagyon 1 Bat. Német-Bánati Végvidéki Reg. és 1 Div. Vurmzer Húszárok *Boskovitznál* az Almásban, mellynél *Putnik* Oberster mint Brigadér vagyon; 2 Bat. Eszterházy Antal és 2 Bat. Károlyitól a' G. S. *Urfzel* Fejedelem alatt a' Stantzilovai hegyeken; 3 Div. Vurmzer Húszárok és 3 Div. Sákmin Vafasai a' G. S. *Kolonits* Ur alatt *Oláh Sáskánál*.

3] A' *Fehjér Templomi táborban*. A' fő szállásban vagyon *Zehntner* Generális a' nagy stabbal együtt; *Mikyviny* Generális az Inzsénér, Minás és fántz' áfo sereggel; *Kolloredo* Gróf, *Thurn* Generális és a' patantyusok; *Magdeburg* Generális a' pontonirokkal és fajakásokkal, *Zseney* Generális a' péekkel és szekerekkel. — Az ide szállott nagy seregnél vagynak: a' Lovafság Generálisa *Kinszky* Jo'sef Gróf, 3 Fő Vezér-Hadnagyok és 6 Generális Strázsamesterek; tudniillik a' F. V. H. *Bráun* Gróf, kinek alája rendeltettek: *Sztáray* Generális 5 Granadér batalljonokkal, *Venkháim*

haim Gen. hasonlóképpen 5 Granadérbat. — b] A' F. V. H. *Alvintzy* Báro, kinek alája adattattak: a' G. S. *Vürtemberg* Hertzeg 4 Német Batalljonokkal, *Bloufszky* Generális 1 Német Batalljonnal és 2 Bat. *Alvintzy* Regimentjebéliekkel. — c] A' F. V. *Tiezse* alatt az öregbik *Lilien* Generális 3 Div. *Tresvits* Vasasokat, és 3 Div. *Toskána* Dragonyofokat vezérel; *Kavagnak* Generális 3 Div. *Nafszau* Vasafokat és 3 Div. Fő Hertzeg *Toskána* Dragonofsaiból.

4] A' F. V. H. *Harakh* Grófnak serege, a' kité függ a' G. S. ifjabbik *Lilien*. 1 Német Batalljon *Papagayánál*, 1 N. Bat. az *Alibeken*, 1 Bat. *Pálffy* *Kanovaka* hegyén, 1 N. Bat. *Suttinban*, 1 Div. *Vurnzer* Húszárok és 2 Div. *Harrakh* Vasafaiból *Moldová* és *Tibifsen*; 2 Kompániák a' NémetBánati Vég-vidék Regimentből, 3 Komp. az Oláh-Illyriai Reg. 3 Kompániák *Bránovátzky* szabad seregébül, 1 Bat. *Pálffy* bul, 1 Div. *Harrakh* Vasafaiból *Sanikagornyin*, *Donyin*, *Lipkován*, *Persáskán* és *Ujpalánkán*.

5.) A F. V. H. *Rájszky* Urnak serege, a kinek *Otto* G. S. alája vagyon rendelve, *Kubin*, *Pántsov* és *Oppova* tájékán vagyon. Ehez tartoznak 5 Német Batalljonok, 3 Div. *Kavagnak*, szint annyi *Feren* Fő Hertzeg Vasafaiból, 2 Kompániák a Bánati Német Vég-vidéki Regimentből.

6) A Hadi Szerek Vezére *De Linny* Fejedeleme nek serege *Zimonymál* vagyon, mellynél *Nájgebauer* és *Strazoldo* Fő Vezér-Hadnagyok taláztatnak. *Nájgebauer* alatt *Lützov* Óberster 2 N. Bat. és 2 Bat. 1 lovas svadronnal egygyütt a' Szerviai szabad seregben *Szurtsinnél*, *Boljeftzén* és *Zábresen*; *Melláz* G. S. N. Bat. és 1 Bat. Gyulaytól a *Zimonyi* fántzokban *Káil* G. S. 1 Bat. Gyulaytól, 2 N. Bat. *Zimonyban* *Harnankur* G. S. 4 Div. *Lobkovitz* könnyü lovasság

és 4 Div. Modena könnyü lovassáiból a Zimonyi táborban. vezérel — Strazoldo alatt 10 Német Batalljonok állanak.

- * A jó mappákból, mellyek különösen Bánátot ábrázolják-le, a' többi között *Grizelini Ferentzébül* melly leg-jobbnak lenni tartatik, ámbár ebben sem találatnak-fel minden helységeknek nevei, szépen meg-lehet minden feregeknek rendes állását látni, melly szerént egyik a másiknak leg-hamarább segítségére szaladhat, és ezen öfzve-kötött erővel melly könnyen őrizhetik Bánátot minden ellenséges bé-tsapásoktól.

Berbir már nagyobb részént ki-tisztított és a bé-menetelre szükséges hidak el-készítették. A mi részünkről 7 ágyuk vitettettek Berbirbe és Bányaluka felé ki-szegtettek. Ugyan azon a részen melly Bányalukára szolgál, a külső fántz meg-nagyobbítatik, erős fántz hányattatik és körös körül ostrom karók vettettek. Tágas kazárnának építtetésére is ki-mérettetett a hely. Midőn az erőség minden gáztól és romladékoktól meg-tisztították, 120 zsákkal való köles káfa találaték. — 14-dikén a mi embereink egy fetét kamarát akartak ki-tisztítani, mellyben véletlenül puska-por találaték, melly a' gyergyától meggyuladott és 3 munkásokat nehéz sebbe ejtett. Az erőségnek csak egyetlen egy üregje [casematte] vagon, melly mindazáltal igen hoszszu, és olly erős, hogy soha sem rontattathatott volna-meg. Közönfégesen tapasztaljuk, hogy Berbir fokkal erősebb volt, hogy sem valaki közzülünk vélte volna. A' mi ágyúzásunknak jó foganatjának és feregeink' helyes állásának köszönhetjük, hogy a' várbéli őrizet szaladásra adta magát. Ezen erőségnek Kapitánya sebet kapott, a' segítő feregekből sem akartak a' vakmerő vitézségéért ugy nevezett *Bráviak* meg-jelenni, a' többiek is meg-szűntek tehát bráviak lenni = 15dikén Laudon

Fő Vezér Ur Mitrovszky F. V. Hadnagygyal
tzába utazott, mivel azt hallotta volt, hogy az
fég oda tsapni szándékozik. 16dikán a' táborba
2 Bat. Gyalogság ment oda; de a' Fő Vezér
vizsza-tért a' fő szállásba.

*A' Tömösi Paszszusnál történt tsatának bőve-
írása.* — Minekutánna a' 2000ig való ellenséges
port *Kimpinában* 6500 embereknek számával, a'
fáknak vezérfége alatt, szaporodott volna meg, a'
gész sereg az imént múlt hónapnak 11dikén fok
tályokban *Kimpináról* meg-indult, és 14dikén
körül megint öszve-gyűlt. 15dikén reggel a' P
fántz felé közelgetett, a' hol a' Generális-Strázs
ster Orosz Ur kéfzen várta az ellenséget; ki is
ra és jobbra az erdőben vonta magát a' fántz felé
ágyúkat szegezvén ki ellenünk, mellyek mindaz
az 5dik lövésre meg-némittattak. Azután fok
más után következett sorokban a' fántznak dühö
neki futottak egyszerre 4000 Törökök, árkokba
drökbe bujkálván, tsak hogy sántzunkra mászhafsa
De mindazáltal el-nem kerülhették kemény tüzellésü
nek hathatós erejét. Tizenkét vakmerők a' fántz
árkába ugrának, a' hol szegeket vertek a' karók
és illy módon fel-akartak mászni; a' Fő Strázsame
Layritz Ur legényeket állita-fel a' mely-fedélre [p
ret], a' kik 7et közzülök agyon lövének. — 9
kor 800 emberek ló háton gyalogsággal elegyítve,
fántznak bal oldala felé jöttek; de mind az á
mind a' puska-lövések nagy károkkal vizsza-tér
ték őket. 7 órától fogva 10-ed félig tartott a tüze
melly közben majd az egyik majd a másik ellense
tsoport közelgetett, de azonnal megint vizsza-ve
tetett. Tizedfél órakor *Vajná* Kapitány 5 tzug S
kely Húszárjaival, 150 szabad kedvü gyalogokkal

fánt

fántz felé vette az útját. Mihent a fántznak kommandánfa ezeket meglátta volna, az ő népének harmad részét ki-ugratta a fántzból; már most ezek és a *Vajna* Kapitánynak komandója, olly tüzeffen rohantak az ellenség közzé, hogy minden felől szaladásra adá magát. A Lovások és Gyalogok 800 lépésnyire kergették az ellenséget, ki is nyakra főre fiettett *Mil-luig*, fok hóltakat és gazdag prédát hagyván magutánn embereinknek. A' fántz körül 191 Törökök és 3 lovak temettettek-el, hárman fogfágba estek és 6 zászlók kezünkbe jutottak. Részünkről el-esett a' vitéz *Fel-Hadnagy Kuhn* Gróf és egy köz-Húszár, 25 emberek és 2 lovak sebet kaptak. — A' Fő Strázsamester *Láyrítz* Ur mindenek felett ditséri *Vajna* Kapitánynak vitézseget, a ki az ő szabad népével az ellenséget el-hajtani segitette, és midőn a kergetésben az ő lóva alóla el-lövettetett volna, hamarjában mákikra ugrott, szóval és példával bátorította embereit. Hasonlóképpen meg-adja a ditséretet az *Oroszféle Kövesdy* Kapitánynak, kiváltképpen pedig *Drak* és *Valdau* Hadnagyoknak a szabad gyalogok' vezérjeknek, a kik bayonettel kergették-ki az ellenséget az erdőből. Ezek között főképpen jelesekké tették magokat *Bodola* Strázsamester a Székely Húszárok közzül és a szabad seregbéli *Stefáni* Kapitány, a kik mind a ketten le-szállottak lovaikról és önként a' kereszttül vágott erdőbe rohantak a' gyalogsággal. Közönfége-son minden Tiszt Urak, és mindnyájon a' kik a' fántzban állottak, mint jeles vitézek vifelték magokat. Nozzá hihetőképven valami nagy Ur nevének alól írá-za nélkül egy levelet, a mellybe a hazanyelv pallé-rozását néki minden igaz Hazafiak nevébe közföni.

Konstantinápolybul Jun. 2dikán. A' külömbféle változások utánn, mellyek *Abdul Hamid*nak halála utánn

tánn következtek, könnyen által lehet látni, ha Nagy Vezér sem fogja el-kerülni magas póltzáró jó esetét, de mindazáltal reménylhető volt, hogy vel a' had újra el-kezdődött a' két szövetséges ségtől, az új Szultán leg-alább a' táborozásnak fogná hallasztani fő Ministerének el távoztatását talám meg-is történt volna, ha az Oroszok oly rentsés elő menetellel nem hadakoztak volna a' ván a' nagy Vezérnek órra előtt. Ez okból tehát és napok előtt parantsolat adattatott, hogy Bafa azonnal le-tegye a' fő Vezérséget, melléftendőig viselt vala, és ezen méltóság Kudjuson Basának, Vidini tisztvifelőnek adattatott, ről senki sem gondolta volna, minthogy tsekély séget viselt, és azon felől semmi nevezetes tettevel nem tette magát jelesé. De azok a' kimerik, értelmes tisztnak mondják lenni a' ki az beni Nagy Vezérnek mindenben ellensége volt, kitől ujdonat új hadi plánumot várnak mindnyájan.

A' Cs. K. Generális-Strázsamester Ortzy L. Báro, minekutánna Hazájáért eleget vitézkedett tudományokban szép hírt szerzett volna magának liusnak 18dikán éjtszakán ki-múlt e világból.

Móldvábul érkezett hiteles tudósítások Koburg Hertzeg az ő seregével Paraváról A. mozdult elé.

Hír-adás. E' most folyó 1789 - dik ezten Septemb. 12 dikén Pest Vármegyében Nagy-Káta zó Várofsa mellett, Egres-Káta nevezetű Pufztá darabból álló Ménefes lovak fognak licitáltatni átallyában, akár darabonként a' többet ígérőknek : nek pedig az alatt - is kedvek volna átallyában venni; jelentsék magokat ugyan Nagy Káta Szt. Márton-Kátai Helységben.

P E S T E N N,

Nyomtattatott Patzkó Ferentz' betűivel.